

Ήταν γελαστό εκείνο το ανοιξιάτικο πρωινό του 1861. Ένα αγάλαφρο αεράκι ακολουθούσε τη μοίρα του ρωσικού στόλου, που κατέβαινε αργά το Αιγαίο. Γύρω στο μεσημέρι τα πλοία πέρασαν το Σούνιο κι έβαλαν για το λιμάνι του Πειραιά. Δυο μερόνυχτα θα έμεναν αγκυροβολημένα εκεί, όσο ν' ανεφοδιαστούν τα καράβια και να ξεμουδιάσουν τα πληρώματα.

Πάνω στη ναυαρχίδα, το μεγαλύτερο πλοίο απ' όλα, ο ναύαρχος Σεστακόφ κι οι αξιωματικοί έφτιαχναν το πρόγραμμα της σύντομης παραμονής τους στην Ελλάδα. Ένα απ' αυτούς θα ανέβαινε στην πρεσβεία τους στην Αθήνα, όπου θα συναντούσε τον πρόεβη Οζερόφ, ενώ ο ναύαρχος με δυο ανώτερους αξιωματικούς θα επισκεπτόταν το υπουργείο Ναυτικών της Ελλάδας. Το απόγευμα της άλλης μέρας η μικρή θα 'βαζε πλώρη για Μαύρη Θάλασσα.

Ο ήλιος είχε κατέβει αρκετά κι έλαμπε σαν πυ-

ρσία: πορεία του πλοίου.

κδημάκιο: τμήμα συνόλου, μέρος μεγαλύτερης, οργανωμένης ομάδας.

εθιμοτυπικά: σύμφωνα με τους κανόνες της εθιμοτυπίας (εθιμοτυπία: το σύνολο των κανόνων συμπεριφοράς που εφαρμόζονται σε επίσημες περιστάσεις, π.χ., διπλωματικές σχέσεις, τελετές κ.ά.).

φλόττα (ιταλ. flotta): ο στόλος.

ρωμένο μέταλλο στη δύση, όταν τα ρωσικά καράβια έριξαν άγκυρα στο λιμάνι κι οι ναύτες βγήκαν στην ξηρά να βολτάρουν, να δουν τον τόπο.

Δε χρειάστηκε ν' ανεβούν στην πρεσβεία τους οι Ρώσοι ναυτικοί. Ο πρέσβης Οζερόφ, ενημερωμένος για την άφιξη των καραβιών της πατρίδας του, έσπευσε να τα προϋπαντήσει, κατεβαίνοντας ο ίδιος στον Πειραιά. Το σούρουπο τον βρήκε πάνω στη ναυαρχίδα. Στο δείπνο που ο ναύαρχος παρέθεσε προς τιμήν του, αφού συζητήθηκαν πολλά και διάφορα, η κουβέντα ήρθε στα πολιτικά πράγματα της Ελλάδας.

«Δύσκολη η κατάσταση για το βασιλιά Όθωνα» είπε κουνώντας το κεφάλι του ο Ρώσος πρέσβης. «Δεν τον βλέπω καλά στο θρόνο του. Ο λαός έχει ξεσηκωθεί».

«Υπάρχουν, λέτε, πιθανότητες εξωσης του βασιλιά από τον τόπο;»

«Φοβούμαι πως τα πράγματα εκεί οδηγούν».

«Τι συμβαίνει δηλαδή;»

«Είναι τόσα πολλά, που θα 'πρεπε να μιλάμε όλη τη νύχτα. Το μόνο που μπορώ να πω αυτή τη στιγμή είναι πως το παλάτι έχει γίνει πια αβάσταχτο για ανθρώπους που ονειρεύονται μια Ελλάδα σύγχρονη. Να, ας πούμε η περίπτωση Κανάρη. Αφού κατάφερε ο βασιλιάς κι ήρθε σε ρήξη μ' αυτό τον άνθρωπο, για τον οποίο όλοι έχουν να πουν έναν καλό λόγο μέσα κι έξω από την Ελλάδα, μπορείτε να μαντέψετε τη γενικότερη πολιτική του Όθωνα και των κυβερνήσεων που αυτός υποστηρίζει».

«Α! Ο Κανάρης! Και τι δεν έχω ακούσει γι' αυτόν. Ζωντανός θρύλος! Αλήθεια, πόσων ετών είναι

τώρα;»

«Πρέπει να 'ναι γύρω στα εβδομήντα, μα κρατιέται πολύ καλά. Λεβέντης ως τα γεράματα!»

«Ομολογώ πως πολύ θα ήθελα να τον γνωρίσω».

«Δε νομίζω πως είναι δύσκολο, κύριε ναύαρχε. Δεν έχουμε παρά να τον επισκεφτούμε».

«Γνωρίζετε το σπίτι του;»

«Ποιος δεν ξέρει το ταπεινό σπίτι του ναυάρχου λίγο πιο έξω από την Αθήνα».

«Ταπεινό είπατε;»

«Μα ναι! Ο Κανάρης είναι άνθρωπος απλός, απεχθάνεται την επιδεικτική ζωή¹. Άλλωστε, ποτέ δεν προσπάθησε να χρησιμοποιήσει τη φήμη του ούτε για να πλουτίσει ούτε για ν' αποκτήσει αξιώματα και τίτλους. Δεν είναι τυχαίο που παραμένει ένας ζωντανός θρύλος, όπως πολύ σωστά τον χαρακτηρίσατε. Γι' αυτό ο ελληνικός λαός τον σεβεται τόσο πολύ».

«Κι όχι μόνο αυτός».

«Έχετε δίκιο. Εγώ τον εκτιμώ αφάνταστα και χαίρομαι να κουβεντιάζω μαζί του».

Έλαμψε το πρόσωπο του Ρώσου ναυάρχου.

«Να, λοιπόν, που θα έχετε την ευκαιρία να τον ξανασυναντήσετε. Το πήρα απόφαση· θα επισκεφτούμε τον Κανάρη στο σπίτι του επισήμως και θα του αποδώσουμε τιμές».

«Συμφωνώ να τον επισκεφτούμε, όμως ως προς την φοβούμαι πως θα διαφωνήσω. Πρόκειται για άνθρωπο πολύ απλό, όπως σας είπα, δε νο-

¹ Ο Γάλλος αξιωματικός του ναυτικού *Le Ray* που γνώρισε τον Κανάρη τον χαρακτηρίζει ως εξής: «Ο ανδρείων, η ειλικρινεστάτη και χρηστοτάτη των ψυχών».

απόδοση τιμών: επίσημη εκδήλωση αναγνώρισης και σεβασμού προς κάποιον.

μίζω πως του αρέσουν οι επισημότητες».

«Μα δεν πρόκειται για τίποτα κραυγαλέο. Απλώς, θα πάμε σπίτι του με τη συνοδεία ενός αξιωματικού και τεσσάρων στρατιωτών, ντυμένοι με τις επίσημες στολές μας κι εμείς κι εσείς, κύριε πρέσβη. Είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε για να δείξουμε το θαυμασμό και την εκτίμησή μας σ' αυτό τον άνθρωπο, που, στο κάτω κάτω, είναι ένα κομμάτι της σύγχρονης ιστορίας της Ευρώπης. Κι αυτό δεν το λέω μονάχα εγώ· το γράφουν, χρόνια τώρα, οι καλύτερες ευρωπαϊκές εφημερίδες».

«Σύμφωνοι τότε. Πείτε μου μόνο για πότε να το κανονίσω, γιατί ξέρω πως το πρόγραμμά σας είναι πολύ πιεσμένο. Έχετε να επισκεφθείτε και τον υπουργό των Ναυτικών».

«Θ' ανεβούμε στο ναύαρχο αύριο το πρωί, στις εννέα. Η επίσκεψη στο υπουργείο μπορεί να περιμένει. Ο Κανάρης είναι σοβαρότερη υπόθεση από οποιοδήποτε υπουργείο, κύριε Οζερόφ, δε νομίζετε;»

